

תנ"ך

לבתי ספר עצמאיים

3 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון	—	עיון בתורה (בראשית, שמות, דברים)	—	(9×6)	—	54 נקודות
פרק שני	—	בקיאות בספר בראשית	—	(8×1)	—	8 נקודות
פרק שלישי	—	בקיאות בנביאים ראשונים				
	—	(יהושע, שמואל א)	—	(14×1)	—	14 נקודות
פרק רביעי	—	עיון בנביאים אחרונים ובכתובים	—	(6×4)	—	<u>24 נקודות</u>
	—	סה"כ	—			100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות: בפרק הרביעי יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — עיון בתורה (בראשית, שמות, דברים) (54 נקודות)

ענה על שש מן השאלות 1-7 (לכל שאלה — 9 נקודות; לכל סעיף — 3 נקודות).

1. בראשית, י"ח, א'-ג'

- א. "והוא ישב פתח האהל כחם היום" (פסוק א').
לפי רש"י, מדוע ישב אברהם בפתח האוהל, ומדוע נאמר בפסוק "כחם היום"?
- ב. "והנה שלשה אנשים" (פסוק ב').
לפי רש"י, מה הייתה השליחות של כל אחד מן ה"אנשים", ומדוע היה צורך בשלושה?
- ג. "ויאמר א-דני" (פסוק ג').
לפי שני הפירושים של רש"י, אל מי פונה אברהם בדבריו, ומה הוא מבקש ממנו?

2. בראשית, כ"ג, ב'-י"ח

- א. "קרית ארבע" (פסוק ב').
"מערת המכפלה" (פסוק ט').
כתוב את שני הפירושים של רש"י לכל אחד משמות המקומות האלה.
- ב. "וישקל אברהם לעפרן את הכסף" (פסוק ט"ז).
לפי רש"י, הסבר מה רומז הכתיב החסר של השם עפרון בפסוק זה.
- ג. "ויקם שדה עפרון... לאברהם למקנה" (פסוקים י"ז-י"ח).
הסבר דברים אלה לפי הפשט א לפי הדרש ברש"י.

3. בראשית, כ"ה, כ"ז-ל"ב

- א. עיין בפסוק כ"ז.
לפי רש"י, הסבר את הכינויים "ידע ציד", "איש שדה", "איש תם".
- ב. "ויצד יעקב נזיד" (פסוק כ"ט).
לפי רש"י בפירושו לפסוק ל', איזה נזיד בישראל יעקב, ומדוע הוא בישראל נזיד זה באותו יום?
- ג. עיין בפסוק ל"ב.
לפי רש"י, מדוע הסכים עשו למכור את הבכורה?

4. שמות, י"ב, א'-ד'

א. (1) "ויאמר ה' אל משה ואל אהרן" (פסוק א').

לפי רש"י, מדוע דווקא עכשיו ה' מדבר גם אל אהרן?

(2) "דברו אל כל עדת ישראל" (פסוק ג').

לפי רש"י, מדוע ה' אומר "דברו" בלשון רבים, אם בעבר ציווה על משה "אתה תדבר"

(שמות, ז', ב')?

ב. "החדש הזה לכם" (פסוק ב').

לפי רש"י, במה התקשה משה וכיצד נפתר הקושי?

ג. "ואם ימעט הבית מהיות מִשָּׁה" (פסוק ד').

(1) על איזה מצב מדובר בפסוק? ענה לפי הפשט ולפי הדרש ברש"י.

(2) על איזו מילה בפסוק מתבסס הדרש?

5. שמות, ט"ו, כ"ב-כ"ו

א. "וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף" (פסוק כ"ב).

לפי רש"י, מדוע היה משה צריך להכריח את ישראל לנסוע?

ב. "שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו" (פסוק כ"ה).

(1) לפי רש"י, מה לימד משה את העם בַּמֶּדְבָּר?

(2) לפי רש"י, מה היה הניסיון במרה?

ג. "כל המחלה אשר שמתני במצרים לא אשים עליך בַּיָּאֵר ה' רַפָּאֵךְ" (פסוק כ"ו).

הסבר כיצד סוף הפסוק מנמק את ההבטחה "כל המחלה... לא אשים עליך", לפי הפשט

ולפי הדרש ברש"י.

6. דברים, א', כ"ב-כ"ז

- א. "ותקרבון אלי כלכם" (פסוק כ"ב).
- ב. "ותקרבון אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם" (פרק ה', פסוק כ').
לפי רש"י, הסבר באיזה אופן התקרבו בני ישראל אל משה לפי כל אחד מן הפסוקים.
- ג. "וייטב בעיני הדבר" (פסוק כ"ג).
רש"י: "ואם בעיני משה היה טוב, למה אמרה בתוכחות?"
הסבר את השאלה של רש"י ואת התשובה עליה.
- ג. "בשנאת ה' אתנו" (פסוק כ"ז).
לפי המשל שרש"י מביא, מדוע חשבו בני ישראל שה' שונא אותם?

7. דברים, ד', ל"ב-ל"ה

- א. "ולמקצה השמים ועד קצה השמים" (פסוק ל"ב).
- ב. הסבר את הכתוב לפי אחד מן הפירושים של רש"י.
ג. "במסות באתות ובמופתים ובמלחמה" (פסוק ל"ד).
לפי רש"י, הסבר שלוש מן המילים המודגשות בקו.
- ג. "אתה הָרַאת" (פסוק ל"ה).
לפי רש"י, מה הראה ה' לישראל, ומתי?

פרק שני — בקיאות בספר בראשית (8 נקודות)

ענה על שאלה 8.

8. לפניך עשרה סעיפים (א-י), ובהם קטעי פסוקים.
- בחר בשמונה סעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת כל סעיף שבחרת, וכתוב על מה או על מי נאמרו הדברים (לכל סעיף — נקודה אחת).
- א. "ואכלת את עשב השדה".
 - ב. "כירק עשב נתתי לכם את כל".
 - ג. "וילך למסעיו מנגב ועד בית אל".
 - ד. "ויעש להם משתה ומצות אפה ויאכלו".
 - ה. "ותרד העינה ותמלא כדה".
 - ו. "הנגע באיש הזה ובאשתו מות יומת".
 - ז. "טוב תתי אֶתֶּה לך".
 - ח. "והוא נכבד מכל בית אביו".
 - ט. "וישבו לאכל לחם".
 - י. "וישטמהו בְּעֲלֵי חֲצִים".

פרק שלישי — בקיאות בנביאים ראשונים (יהושע, שמואל א) (14 נקודות)

ענה על שאלה 9.

9. לפניך תשעה סעיפים (א-ט), ובהם קטעי פסוקים.
- בחר בשבעה סעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת כל סעיף שבחרת, וכתוב על מי נאמרו הדברים (לכל סעיף — 2 נקודות).
- א. "רחוק יהיה ביניכם ובינו כאלפים אמה".
 - ב. "ויקימו עליו גל אבנים גדול".
 - ג. "הנה אנכי היום בן חמש ושמונים שנה".
 - ד. "ויקברו אתו בגבול נחלתו בתמנת סרח".
 - ה. "ונתתה לאמתך זרע אנשים".
 - ו. "כי זקן האיש וכבד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה".
 - ז. "ועתה ממלכתך לא תקום".
 - ח. "ועץ חניתו כמנור אֲרָגִים... ונשא הצנה הלך לפניו".
 - ט. "וברוך טעמן וברוכה את".

פרק רביעי – עיון בנביאים אחרונים ובכתובים (24 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 10-14 (לכל שאלה – 6 נקודות; לכל סעיף – 2 נקודות).

שים לב: בשאלות שבחרת, יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

10. ישעיה, ב'

- א. "בית יעקב לכו ונלכה" (פסוק ה').
מי הם הדוברים בפסוק זה, ומה הקשר בין פסוק ה' ובין פסוקים א'-ד'?
- ב. "כי נטשתה עמך בית יעקב" (פסוק ו').
מדוע נטש ה' את עמו? בתשובתך פרט שני עניינים.
- ג. הסבר את הקריאה של הנביא בפסוק כ"ב.

11. ישעיה, מ"ד, ה'-ט'

- א. עיין בפסוק ה'.
הפסוק מזכיר ארבע קבוצות של אנשים. מי הן ארבע הקבוצות האלה?
- ב. הסבר את פסוק ז'.
- ג. "ואתם עֲדִי" (פסוק ח').
"ועדיהם" (פסוק ט').
מי הם העדים בכל אחד מן הפסוקים, ועל מה הם מעידים?

12. יחזקאל, ל"ח, י"ד-כ"ב

- א. עיין בפסוק י"ד.
מה יָדַע גוג ביום ההוא?
- ב. "והבִּאותִיךָ על ארצי למען דעת הגוים אֹתִי" (פסוק ט"ז).
כיצד בואו של גוג יביא לידי "דעת הגוים אֹתִי"?
- ג. "אבני אלגביש" (פסוק כ"ב).
לפי אחד מן הפירושים של רש"י, מה הן אבני אלגביש, ומדוע נקראו כך?

13. תהלים, כ"ט, ט'-י"א

א. "קול ה' יחולל אילות" (פסוק ט').

מהו הנמשל של מילים אלו?

ב. עיין בפסוק י'.

על איזו תקופה מדבר הכתוב, ומה הקשר בינה ובין המבול?

ג. "ה' עז לעמו יתן" (פסוק י"א).

מהו העוז המוזכר בפסוק?

14. תהלים, מ"ח, ב'-י"ב

א. עיין בפסוקים ב'-ג'.

על מה ה' "מקהל מאד", ועל מה "משוש כל הארץ"?

ב. עיין בפסוקים ה'-ט'.

לשם מה "נועדו" המלכים, ומה הם ראו? בתשובתך התייחס לפסוק ח'.

ג. הסבר את פסוק י"ב.

בהצלחה!